

de er udsprunget af andagt og ikke har andet ønske end at vække andagt i andres hjerter. Han har ikke stræbt synderligt efter det kunstneriske. »Kunst og andagt strides ganske vist ikke, men kysser ofte hinanden saa yndigt; dog ser det ud til, at andagten som en stor fyrstinde ikke altid lader sig binde af digtekunstens love; man maa yde hende lidt større frihed.« Alligevel er Kramer ikke nogen ringe digter, og vi har grund til at mindes ham blandt de tyske digtere indenfor det daværende danske monarki.

Hans bog indeholder 30 psalmegendigtninger, 13 festsalmer og 46 af forskelligt indhold. 20 er forsynet med melodier, nogle faa af organisten Heinrich Krohn, men de fleste af verdslig oprindelse.

Provst Schrader i Tønder, som ikke kan have været i tvivl om sin nærboende landsmands stilling til pietismen, udelukkede dog ikke af den grund hans salmer af sin salmebog 1731, men optog pinsesalmen »Gott, gib einen milden Regen«, som af Brorson blev oversat til dansk, »Lad din naade paa os regne«, som kom ind i salmebøgerne, ofte forkortet med titlen »Helligaand, de frommes glæde«, se II, 138 f.

Rambach III, 302. Koch V, 370. Nelle 242.

Lad din Naade paa os regne (Brorson)

La 422. Hauge 438.

Helligaand, de frommes Glæde.

RT2,955. KH 302. D 274. La rev 421.

KYNEWULF

Kynewulf er en oldengelsk digter, som levede i det 8. aarhundrede eller deromkring. Man ved ikke mere om hans liv, end han lejlighedsvis røber i sine digte, hvis sprogform hører hjemme i Northumberland. Vi forstaar, at han var en omrejsende sanger, hvis raske hest bar ham milevidt omkring fra borg til borg. Hos stormændene sang han i »mjødhallen«, og han var stolt, naar han blev smykket med gyldne ringe eller kæder til belønning for sin sang. Senere gik han over til kristendommen, og maaske blev han munk, og der er i hans kristne sange ikke blot vidnesbyrd om hans lyriske kraft, men ogsaa om betydelig læsning; man skønner, at han kendte kirkefædrene Hieronymus, Ambrosius og Gregor.

Med sikkerhed kender man en række af hans digte, fordi han med runer har indskrevet sit navn i dem. »Juliana« er en helgenlegende om en

kristen kvinde, som ikke vilde tvinges ind i et hedensk ægteskab, men led martyrdøden aar 299. Man mindes hende 16. febr. »Elene« er den romerske kejserinde, som fandt Kristi kors og byggede en kirke paa stedet. Dette digt er mere værdifuldt end det første, og i slutningen fortæller Kynewulf lidt om sit ungdomsliv.

Det vigtigste er digtet »Krist«, som Grundtvig i sit Sangværk kalder den angelsachsiske Messiade. Det handler om Kristi tredobbelte komme og falder derved i tre afdelinger, den første om Jesu undfangelse og komme til verden, den anden om Jesu himmelfart, altsaa for saa vidt om hans genkomst til Himlen, den tredje om hans sidste komme til jorden paa dommedag. Men hver af disse afdelinger bestaar af flere lovsange i de gamle nordiske stavrimede versformer. Herfra har Grundtvig hentet fem salmer:

Høiere end Huus og Hald, Sangværk I, nr. 124.
Sanddru og Fredegod, nr. 158.

Kommer, Sjæle, dyrekøbte, nr. 244,
se III, 167 ff.

Himmel-Farten saae i Løn, nr. 245.

Takker den Herre, som Sorgen omvendte,
nr. 355.

Men man kunde ogsaa pege paa salmen »Kæmpe-Skridt, som ingen anden«, nr. 242, hvor Grundtvig ganske vist anfører et latinsk forlæg og Højsangen, men der findes aldeles mage til den i »Krist« i Exeterbogen. Se nærmere III, 169 og IV, 228.

Foruden disse digte har man undertiden tillagt Kynewulf forfatterskabet til et digt om apostelen »Andreas«, et om den engelske helgen »Gutlak« og det store digt om »Phenix-Fuglen«, som Grundtvig oversatte 1840. Men det er mere usikkert, idet man mangler ikke blot Kynewulfs forfattermærker, men ogsaa samtidige vidnesbyrd.

Det skal dog tilføjes, at der er andre tidsangivelser for Kynewulfs fremtræden, og at forskellige forskere har angivet andre forfattere til de digte, der her tillægges Kynewulf.

Fr. Hammerich: »De episk-kristelige oldkvad hos de gotiske folk«, 1873, s. 54-96. Henry Larsen: Krist og Satan«, Kbh. 1903.

Kommer, sjæle, dyrekøbte.

RT1,660. KH 255. SS 726. D 213.

KÆDMON

Den oldengelske sanger Kædmon (Cædmon) levede i det 7. aarhundrede. Englands første historiker Bede (672-735), som levede paa et